

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Ydéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— szeptember 7.

(Lengyel Zoltán.) Adáz és dicstelen harcot indított a koalíció ellen Lengyel ur, a Zoltánok Zoltánja. A szereplési viszketeg bántja. Neki olyan baja az ifjontság, mint Moosáry Lajosé az elvénülés. Lengyel Zoltának tehetsége volt az obstrukcióna amely lehet hasznos, de mindenesetre csak alárendelt politikai munka. A szönyegek kiporlását rá lehetett bízni, de most már szét akarja tépni a pormentes szönyeget, hogy maga mindenkor szönyegen toroghasson. Valjon meggondolják e a Lengyel Zoltánok és Moosáry Lajosok, hogy amit ők akarnak kivinni, a haza teljes függetlenségét és önállóságát, azért szabadságharcok vívattak Magyarországon és ezek sem érheték el a célt a maga teljességében. Azt a talpalatrról talpalatra való térfoglalás a, amelyet most a nemzeti kormány és pártja folytatnak, zavarni vétek, akár sértett: hiúságból és szereplési viszketegből, akár ifjonti megfontolatlanságból, akár az elvénülés esőkönyösségéből folyik az.

(Párhuzamok.) Nagyban — vagy mondjuk inkább hogy kicsinyben emlékeztet bennünket a Báuffy báró pályája a Boeska Istvánéra és az Apponyiéra a Rákócyéra. Boeska kezdetben híve volt a Habsburgháznak, esőlódásai tették őt az igazi Boeskaivá. Rákócy Ferenc kezdetben jezsuitaképpen degerálódott s lett belőle a lelkiismeretbeli szabadság Rákócyja. Apponyi Kalksburgban

nevelkedett, rágalmazták klerikalizmussal és ime, ő csinálja meg a nemzetiségi felekezeti iskolák államosítását. Az idők ismétlődik, megparancsolják vezető embereiknek, hogy a régi nagyok erkölcsait és eszményeit ültessék el a lelkükben.

(Gróf Tisza István megszólal.) Megszólal és nyilatkozik a politikai helyzetről. Fialat arra, hogy meg akarjon halni. Örökölni akar és mivel a nemzeti politika tartósságában nem hisz, örökölni akarja a — hatalmat. Kevesebb akar lenni Apponyinál, több Kristóffynál, a kisebb rossz politikájával fogja kínálni a nemzetet. Szomorú politikai ambíció. Mikor beszélni fog, harsogtani kell előtte a „Gottenthalé“-t, majd azt a bus nótát, amely két sora így hangzik:

„Multadban nincs öröm,
 Jövődben nincs remény...“

Nemzeti öntudat és fajszeretet.

(Szózat a tanítókhöz.)

A szocializmus által felvetett társadalmi kérdések helyes megoldása foglalkoztatja az elméket. Nehéz feladat ez, ha meggondoljuk, hogy a szocializmus az embernek egyik örökéletű gyengeségéből: elégedetlenségéből táplálkozik, de nem lehetetlen. Kormányok, törvényhozás, társadalom, iskolák, egyes nagyszellemű, mély bölcsességű férfiak oldozgatják a szocializmus kötötte eszmecsomót igazság

és emberszeretettel felvértezve. Van tehát remény, hogy helyes irányítással és vezetéssel sikerülni fog a megoldás. De a kibonyolítással sietni kell, mert a nép jólétének kivivásáért a munkásnép vezetésére üreslelkű szájhősök toladtak fel, akiknek célja a munkáskérdésnek összekuszálása és megoldásának hátráltatása.

Mi, magyar tanítók, nem nézhetjük összetett karokkal nemzetünk megsemmisülését, őseink vérével megszentelt hazánk rombadőlését. Nekünk meg kell erősítenünk a beláthatatlan jövőre hazánkat, melyért őseink titáni harcokat viva, vérözön árán szereztek, bölcsességgel, az erények sokaságával, erős karral megtartottak és nekünk, unokáknak örökségül hagyományoztak.

A magyar iskolára és annak vezetőjére nagy feladat vár a magyar nemzeti érzület fejlesztése és megszilárdítása tekintetéből.

A magyar tanítóságtól el nem vitható, hogy mindenkor első és fontos feladatául tekintette a nemzeti nevelést, a fajszeretet ápolását. Hogy e tekintetben munkája nem volt meddő, önérettel mutathat a legközelebbi multban lefolyt áldatlan politikai válságban megnyilvánult nemzeti felbuzdulásra. Szerénytelenség nélkül eldicsekedhetük, hogy nagy részünk van a nemzeti öntudatnak mai megnyilatkozásában. Ezt hirdeti Rákos Viktor, aki így ír: „A

Változatok.

XIX.

Feküdni némán, mozdulatlan,
 Az éjji esendbe, — rózságyon
 És elmerengni szent gyönyörrel
 A végtelen csillagvilágon
 És hallatára méla dalnak,
 Amit a „kedves“ énekelget,
 A dal szárnyán repülni hagyni
 Göncölszekér fölé a lelket, —
 Hogy onnan fényes üdösként
 A kedvesünk szívébe szálljon:
 Óh van e még ennél dicsőbb, szebb,
 Nagyobb boldogság a világon?
 ... S mivel ez üdv most engem átfon
 S ez üdvben is Te érted égek, —
 Örömpesve azt kiáltom:
 Enyém a Dal, enyém az Élet!

XX.

Vállon ütött egy Árnny, — kopott, vigyorgó.
 Fülemba sugta: „Álmod véget ért!
 És hogy a csókos lánytól elröpítsen
 Magam hozok dűbörgő vasszekért...“
 Tovább sugott: „Nem hallod, jön, pőfög már?
 Amott világít két piros szemé!”

Mohón siet, hogy szent nyarát a csóknak
 Sötét, gomolygó fűsttel fedje be...

Tovább sugott: „Siess! Öleld a kedvest!
 Óh mert az üdv és minden szeretszed...“
 Fűtyszó... Mig én az árnyra rákiáltok:
 Ki vagy Te mond? — Nevetve szólt: „Az Élet!”
 (Ér Semjén.) Szunyogh Barna.

A VASUTON.

A „Szabadság“-nak írta: Zöldi Márton.

Esti tíz óra tájt a vasuti étkezőkocsiban a pincérek sűrűve hordják le az asztalokról az evőeszközöket. Az étkezőkocsiban már csak egy vendég maradt, Selmei Tivadár, a gazdag fakereskedő, ki lassan szörpölgette teáját.

Éppen szivarra gyújtott rá, mikor a szomszéd asztalnál az egyik pincér azt mondja a másiknak:

Az a zsebmetszőnő nem is jött vacsorázni.

— Az ám, nem jött be, — mondotta a másik pincér.

Selmeit ez a néhány szó kíváncsivá tette. Megkérdezte az egyik pincértől:

— Valami zsebmetszőnő utazik velünk?

A pincér diszkrétén mosolygott...

— De milyen!

Azzal felkapott egy nyaláb tányért és kiment a kocsiból.

Selmei nem kérdezősködött tovább. Elvégre, gondolta, zsebmetszők mindenütt vannak, miért ne lehetnének a vonaton is. Kissé rideg, önző ember volt az a gazdag fakereskedő. A zsebmetszők például csak akkor kezdtek volna érdekelni, ha az ő tárcáját fenyegették volna. De eről szó sem lehetett a jelen pillanatban. Az első osztályu vasuti kocsiban — egy évi bérletjegye volt ugyanis — egyedül utazott. Ugy éjfél tájt megszokta vesztegetni a kalauzt, hogy magára maradhasson. Nagyon jól tudott aludni a vonaton. Néha olyan mélyen, hogy alig bírták felkelteni.

Tíz perc múlva fizetett és eliadult a kupéja felé. Utközben bekandikált a többi kupéba, vajjon nem ötlük e a szemébe esetleg a zsebmetsző nő felfedezhet, mert sokat olvasott internacionális zsebmetszőkről, kik rendszeren szépek s többnyire elegánsak. Szeretett volna látni egy ekzemplárist.

A revü meddő maradt. Azok a nők, akiket a kocsiban látott, nem voltak sem szépek, sem elegánsak. Többnyire élemedett hölgyek és jelentéktelen bakfisok, kik családjukkal utaztak s nagyokat ásitottak.

Selmei jókedvűen indult kupéja felé, de az ajtóban meghökkenett. A kupében ugyanis fejét félkarjára támasztva, elegáns, csinos hölgy foglalt helyet. Mäskor talán örült volna ennek a kedves vizávinak, de most akaratlanul nyugtalanság fogta el. Nagy pénzösszeg volt nála, tizenöt ezer forin. Fátt

tanítók és tanárok meg tették kötelességüket s a jövő nemzedék nevelése jó kezekben van letéve. Dicsőség a tanító mestereknek! Buzgólkodtunk a nemzeti nevelés terén, ámde nagyon sok tennivalónk van még, és azt is, amit a múltban tettük, terjedelemben kiszélesítünk, hévben és erőben fokoznunk kell.

A magyar tanítóságot erre buzdítani nem kell, megteszi a jelenben, meg fogja tenni, vallásos és lángoló hazaszeretetét ismerve, a késő jövőben is úgy, mint megtette a múltban, nem kérve: mi lesz érte a bér. A magyar tanítóság fogalomköre kiterjed ugyan az anyagiakra is, de lelkesedését és munkásságát a szépért, a jóért és a nemesért alku szerint soha nem kínálta és kínálni nem fogja. Hazaszeretete, lelkesedése a nemzeti ügyért mindenkor változatlanul fog buzogni szívében. Isten, király, hazáért lesznek buzgó munkásságának tárgyai minden időben!

Szent meggyőződés, hogy a magyar tanítóságot a modern áramlatok nem fogják magukkal ragadni. Marad az, aki volt, hazáját hévvel szerető, nemzeti ideálokért, nemzeti javakért lelkesedő fárzdhatatlan munkás, aki oltárt emel a hazaszeretethez az ifjú nemzedék szívében.

És az oltáron kiolthatatlanul fog égni az érzelem és ki fog fejlődni egész teljességében, egész erejében a nemzeti öntudat és fajszeretet, ha a gondjainkra bizott gyermekekkel megismertetjük ezeréves szép hazánkat, ha megismerjük nemzetünknek dicsőségben gazdag történetét. Hazánk természeti szépségei, földjének kiaknázhatatlan kincsei, a magyar fajnak kiváló szellemi tulaj-

donai, lelki erényei lehetetlen, hogy rajongó szeretetre ne gerjesztené az ifjúságot.

Ugy ismertessük meg tanítványainkkal a haza földjét és nemzetünk történelmét, hogy büszke legyen magyar születésére. Hogy a földgömböt nézve csak Magyarországot lássa és arról ne csak a délibábos rónát, az ezüstfodros folyókat, a madárdaltól és tilinkótól zajos erdőkoszorúta bérceket olvassa le, hanem lássa a rajta nyüzsgő életet, olvassa le róla az ezeréves multnak örömeit, szomorúságait, dicsőségét, nehéz küzdelmeit. Ugy ismertessük meg, hogy a gyermek bele élje magát a magyar nép életébe, lelkét szívére, eszébe hassa át a nemzet jelene és multja. Van-e erre alkalmasabb nemzetünk történelménél? Tud-e más nemzet annyi nagy férfiút felmutatni, akiknek élete, jelleme példaképpé szolgálhat minden nemzet fiainak? Az apostoli vallásosságnak, a lángoló hazaszeretethez, a rettenthetetlen bátorságnak, önfeláldozásnak csodás példáival telve történelmünk. A magyar dicsőségét nemzetek irigyelték. Ily történelemnek ismerete, kell, hogy a nemzeti öntudatot, fajszeretetet felébressze. Lehetséges, hogy történelmünk nagy példái tanítványainkra hatástalanok legyenek. A történelem tanításában a fősulyt nem a képző, hanem a nevelő irányra helyezzük. Jellemeket neveljen a történelem tanítása, polgárokat, akik a hazáért áldozni, dolgozni, szenvedni, élni-halni készek, a kik előtt mindig ez lebegjen: „a haza minden előtt.”

Az a nemzeti felbuzdulás, mely a tulipán, e szép magyar virág, jelében megindult, biztató reménnyel kecsegtet, hogy a magyar nemzetre nemso-

kára a boldogság napja fog ragyogni. Erről biztosít minket az a bájos, csodatevő virágszál, „melynek — mint Vay Gáborné mondja — csak virágai láthatók a szívek fölött, míg gyökerei ennek mélyéről, a lángoló honszerelmek krátereiből, szívják az életető tüzet.” A tulipán hazafias érzelmeinknek a jelképe. Tűzzük fel tehát mindannyian a tulipánt!

A nemzeti nevelés apostolai kebléről nem szabad hiányoznia ezen gyönyörű magyar virágnak. Tűzzük fel tanítványainak is és hassunk oda, hogy általuk a szülők is tagjaivá legyenek a tulipán szövetségnek. Egyesítse a tulipán a magyar szíveket közös szívevésben. Mert a tulipán arra kötelez, hogy minden viselője: „tüntetőn állást foglal minden nemzeti eszme, minden nemzeti mozgalom és törekvés mellett, kötelez: a megalkuvást nem ismerő nemzeti érzés ápolására a családi életben és a nevelés terén; minden nemzeti jelleg és önállóság előmozdítását célzó vállalkozás és kezdet buzdító támogatására; a magyar ipar pártolására.”

Neveljük tanulóinkat sovinszta magyarrá!

Magyarrá szívben, érzésben, nyelvben, gondolkodásban. Neveljük olyan polgárokká, akik a hazáért nemcsak lelkesedni, hanem dolgozni is készek.

Magyar tanítóság: Munkára fel! Addig éljünk, míg a hounak élünk!

Miklós József.

Politikai hírek.

Delegációk egybehívása Beavatott forrásból jelentik: A legközelebbi minisztertanács megállapítja a delegációk egybehívásának idejét.

volt vásárolni Erdélyben, de nem tudott megalkudni. Hozta haza a pénzt ériatellenül. Ott volt a mellénye belső zsebében.

Zavartan köszönt és helyet foglalt. Néhány percig gondolkodott. Miért nem szállt ez a magányosan utazó hölgy nő szakaszba, mikor már van? Ez mindenestre különös. Aztán milyen határozott, rezolút kinézése van. Kétségtele, hogy ez az utitársnő hozzá van szokva a magányos utazáshoz. Nagy rutinnal helyezkedett el s igazította a ventilátorokat. Működésnél jobban nyugtalanította mély álma. Tudta, hogy ha elalszik, kész zsákmány. Az ingét is levethetik. Egyszer társai, mikor egy mulatságon elszundított, kisúvikszolták a lábaféjét. Az nem bánta volna, ha a széken ülő nő akármit is tenne a lábaféjével, de a tárcsa, vagyis a tizenöt ezer forint...

Mert most már bizonyosra vette, hogy a szemben ülő nő senki más, mint az a zsebmeiszónő, akit a pincérek avizáltak. Nagyon kégyalmetlenül kezdte magát érezni. Szeretett volna más kupéba áthurokolni, de nem talált rá ürügyet. Aztán kérdés, hogy ott biztonságban van-e?

Már arra is gondolt, hogy a legelső állomásnál leszáll s bevárja a legközelebbi vonatot. De hirtelen más ötlete támadt. Minden aprópó nélküli beszédbe elegyedett a szép, de veszedelmes utitársnővel.

— Ha megengedi, hogy az egyik ablakot kinyissam?

— Azint tetszik.

Selmei möhön folytatta a társalgást. Öt percig időzött az időjárásnál, tíz percig szölte a metrendet, a rossz esztékozt, aztán merészen felvetette a kérdést:

— A nagyságos asszony: bizonyosan várni fogja az állomásnál a kedves férjét? A szép szöke asszony mosolygott. Kábítan fehér fogai veszedelmesen villogtak.

— Nem, az én kedves férjem — mondotta — nem fog engem várni.

— Nem?! — szönyüködött Selmei, — hisz ez lehetetlen!

A szép asszony cigarettára gyujtott és így szölt:

— Elvált asszony vagyok.

Selmei felpatlant:

— Elvált asszony? — kiáltotta, — de hisz ez szörnyűség!

— Ugyan, — mondotta az utitársnő küssé gunyosan, — miért találja ön azt olyan szörnyű ek?

— Miért? Megmondom, nagyságos asszonyom. Mert én is...

— Ön is?

— Igen, azaz, hogy az én feleségem is elvált tőlem.

— Lám, lám.

— Én tudom, hogy milyen skandalumok előzték meg a válást Underitó skandalumok. Hónapokon át vájkáltunk egymás veséjében. Bocsnat, ez így van. Még a tettlegeségtől sem riadtunk vissza. Micsoda bestia! Bocsnat, nem mondhatom el a részleteket. Nem mondhatom el Tilja a tisztesség, a köznap értelemben vett szemérem. Azért mondtam, hogy szörnyűség. Tetszik érteni?

— Egyáltalában nem.

— Nem? Csodálom.

A szép utitársnő kidobta a cigarettát az ablakon s a legnyugodtabb hangon folytatta:

— A mi válásunkat semmiféle skandalum nem előzte meg. Férjem elpazarolta vagyonát s otthagytott egy más nő miatt.

— Egy más nő miatt? — kérdezte Selmei küssé bambán.

— Ugy van; egy más nő miatt, aki gazdag volt.

— Ugy? Érem. E szerint a nagyságos asszony nem gazdag?

Selmei észre sem vette, hogy milyen ostobaságot, illetlenséget kérdezett. Egész bizonyosra vette, hogy az, akivel beszél, hírhedt kalandornő. Azzal szemben nincsenek társada mi kötelezettségek. Folytatta az indiszkrét kérdésozködet:

— Mióta férje elhagyta, a saját ügyessége után él, ugy-e bár?

— Ügyesség? Nem tudom, hogy annak nevezhető. Gazdalkodom.

— A mások zsebében — gondolta magában a megriadt fantáziájú fakereskedő, aztán szomoruan folytatta:

— Persze, persze, az élet sok furcsaságot produkál. Ilyen szép asszony... Ha... Az enyém is szép volt. — De ez nem tartozik a dologra.

Nagyot sóhajtott s lecsüggesztette fejét, mint ahogy a színpadon a drámai magán jelenéseknél szokás.

— Lásse, szép asszony, az én esetem hasonlít az önéhez. Engem is a feleségem tett tönkre. Mert egészen tönkre tett. Nekem nincs egyebem a rajtamvalónál. Tudja, hogy harmincegyel krajcárral a zsebébe utazom. Becsületemre mondom, harmincegyel krajcár összes aktív vagyonom. Mit szöl ehhez? Ugy-e borzasztó? Egy felnött ember, aki maholnap nagyapa l hetne. Még nem, de néhány év muva. Mert negyvennégy éves vagyok s itt állok csupaszon, meztelenül... Nem borzasztó az? És tudja, miért utazom? Pimpolni megyek egyik rokonomhoz. Ugy-e s omoru foglalkozás? Mindegy... a nyomorúság a lejőre sodort. Tudja, hogy reggel óta nem ettem. Egy falatot sem. Becsületemre! Idáig juttatott az asszony, az az asszony. Csikorgatta a fogait.

A szép asszony szeméből meghatottság áradt. Lekapta hamarosan kezításkáját s kicsomagolt belőle egy sült csirkét.

Wekerle audiencián. Bécsből jelentik: Wekerle miniszterelnök ma délután egy órákor audiencián volt a királynál. Az audiencia hosszabb ideig tartott. Utána a miniszterelnök tanácskozt Goluchovszky és Pitreich miniszterekkel a körös költségelőirányzat megállapításáról. A tanácskozás után Wekerle titkára kíséretében visszautazott Budapestre.

Báró Appel meghalt. Gradiskából táviratozzák, hogy ott báró Appel János lovassági tábornok, Bosznia volt tartományfőnöke ma reggel 7 órákor elhunyt. A temetése a hó 10-én, hétfőn lesz. Báró Appel a hatvanadik gyalogezred tulajdonosa volt.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 7.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök pénteken Bécsben volt és megjelent kihallgatáson a királynál. A magyar miniszterelnök augusztus eleje óta ma volt először a felsőges ur színe előtt és így csak természetes, hogy az audiencia nagy részét a folyó ügyek elintézése foglalta el. Jelentést tett a miniszterelnök a változatlan politikai helyzetről, a képviselőház megnyitására és a delegációknak Budapestre való összehívására.

A miniszterelnök audienciáján természetesen szóba került az Ansztriával való kiegyezés is. A miniszterelnök közölte őfelségével a magyar kormány álláspontját és jelentette, hogy a tárgyalások megkezdése céljából Beck báró osztrák miniszterelnök a legközelebb Budapestre érkezik és a megnyílt sikert vele létrehozni az elvi megállapodásokat, összeülnek a szakbizottságok.

(Főispáni kinevezések)

Mint értesülünk, legközelebb Andrásy Gyula gróf belügyminiszter Bécsbe utazik és

— Uram, — mondotta — ön megtisztelt bizalmával, nem szabad visszautasítania ezt a csekélységet. Van hozzá egy kis jó bor is.

— De asszonyom . . .

— Tessék.

Selmei nagyon rövid vonakodás után elfogadta a felajánlott csirkét s noha előbb az étkezési kocsiban jól bevacsorázott, mindenesetül elfogyasztotta. Csak úgy roportatta a csontokat. A bort is kihajtotta egy hőpintésre. Nagyon meg volt elégedve magával, vagyis azzal, hogy milyen pompásan szimulálta a félig éhenholtat. Aztán megtörtölte a a száját, jó éjszakát mondott s három perc múlva elaludt. Biztos volt benne, hogy nem nyulnak a zsebéhez.

Teringestét, — mondotta magában, mikor végigterült a pad párnáin, — kár, hogy professzionátus zsebmetsző. Olyan csinos, samallett jó szive van. Mindegy, a földolog, hogy biztonságban van a pénz.

Már a budapesti határban dübörgött a vonat, mire Selmei fölébredt. Egyedül volt, az utatársát elmaradt. Első dolga volt a mellénye zsebébe nyulni s kivenni a pénztárcát. Rendben volt. . . A pénz benne érintetlenül. Visszatette a tárcát s a zakkója zsebébe nyult, hogy a bajuszkefét kivegye. Valami papirosfálét talált a zsebében. Egy borítékot. Kivette és felbontotta. Három darab tizes volt benne s egy papiroson néhány sor: „Az elvált asszony, az elvált férfinak”.

Selmei nyugtalanul nézte a három bankjegyet. Mit csináljon vele?

— A legnagyobb disznóság lenne, ha zsebretenném. . . De mégis, nem tehetek mást. A körülmények. . .

Zsebrevágta a pénzt s elgondolkodott.

— Most már azt szeretném tudni, hogy ki ez a nő: zsebmetsző, vagy angyal? Nem tudom. De olyan bajos megismerni az embereket a vasuton. . .

szintén kihallgatásra megy a felsőgeshez, hogy több főispáni kinevezés dolgában előterjesztést tegyen.

Ezzel kapcsolatban politikai körökben beszélnek, hogy a belügyminiszter a sokat vitatott csongrádi főispánság dolgában végleg döntött, amennyiben nem fogják kinevezni Kelemen Bélát, hanem Csathó Zsigmond megmarad állásában.

(Miniszterek kihallgatása.)

Bécsből jelentik: Zichy Aladár gróf személye körüli minisztert délelőtt fél 11 órákor külön kihallgatáson fogadta a király.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök délután 1 órákor audiencián jelenik meg az uralkodó előtt. A miniszterelnök délután 5 órákor távozik Bécsből és klopodiai birtokára utazik.

A fiumei tüntetések.

— Saját tudósítónktól. —

Fiume, szeptember 7.

A városi képviselőtestület a fiumei reprezentance holnap délelőtre rendkívüli ülésre hívta össze a lefolyt fiumei események ügyében. Holnapután, vasárnap pedig a Fenice szinkörben a fiumei munkásság nagy népgyűlést rendez, hogy állást foglaljon a horvátok támadásaival szemben.

A rendőrség azok felett a szokolisták felett, kiket a tüntetések alkalmával letartóztatott, mert az utcán álló tömeg közé lövöldöztek, ma ítélkezett. Az öt szokolista közül az egyiket 14 napi fogságra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte, mely pénzbüntetés átváltoztatható 10 napi további elzárásra. Egy másik szokolistát 36 órai elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte, amely további 5 napi fogságra változtatható át. A másik három szokolistát 36—36 órai elzárásra büntették.

A tegnapi zavargások alkalmával letartóztatottak közül a rendőrség 16 ot szabadon bocsátott, 29 egyén azonban még letartóztatás alatt van.

Ma délelőtt újból kisebb tüntetés játszódott le, mely azonban semmiféle rendezésre nem adott alkalmat.

Ugyanis egy hajóstársaságnak egyik hajószíjze, Stipanovich a halásznak mellett járva hallotta, hogy egy halászokból álló kisebb csoport a minapi tüntetéseket tárgyalja. Stipanovich erre minden különösebb ok nélkül hozzájuk lépett és azt mondta nekik:

— Disznó fiumeiek!

Erre a halászok közrefogták s bekísérték a rendőrségre, hol azonban a tiszt tagadta, hogy használta volna a sértő kifejezéseket. A halászok azonban megesküdtek, hogy csakugyan használta azt, mire a hatóság Stipanovichot, 8 napi elzárásra ítélte.

A malommunkások sztrájkja.

A többi malomban dolgoznak.

Az István malom elbocsátotta munkásait.

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 7.

Az István gőzmalomban a hétfő reggel kiűtött sztrájk olyan fordulatot vett, mely bizonyára nem kis meglepetést fog kelteni mindenfelé, különösen a vidék kisgazdái között. A mai nap folyamán a békés kibontakozás lehetőségére eloszlott minden remény. A malom igazgatóságának tegnap közzétett felhívása sem járt eredménnyel, így tehát ma úgy áll a helyzet, hogy ez a nagy iparvállalat hetekig, sőt talán hónapokig lesz kénytelen az üzemet szüneteltetni; ha csak még idejekorán nem kap megfelelő számú munkásokat, kikkel aztán az üzemet újból felvehetné.

Azonban a kilátás erre az eshetőségre igen esztély miután a malommunkások országosan szervezkedve vannak és ezek a szervezetek tagjaikat oly helyen, hol sztrájk folytán állott be a munkáshiány — dolgozni nem engedik.

Mint mai számunkban megirtuk az igazgatóság oly irányu felhívást intézett a sztrájkolókhöz, hogy azokat a munkásokat, akik ma reggel munkába lépnek vissza fogadja akik pedig ezt nem teszik, azok elbocsájtottaknak tekinthetik magokat. Ez az ultimátum falragaszok, szőrőcédulák után tudomására lett hozva minden munkásnak.

A sztrájkolók a felhívásra az Olajútban gyűlést tartottak, melyben egymás részéről feltétlen szolidaritást vállalva a sztrájk folytatását határozták el, kimondták, hogy közülök senki a felhívás dacára sem áll munkában.

Az igazgatóság erre elbocsájtottaknak nyilvánítván a sztrájkolókat, ma délelőtt átküldte munkakönyveiket a rendőrfőkapitányság iparügyosztályához, ahonnan is a munkások tetszés szerinti időben elvihetik. Aztán pedig megtette a szükséges intézkedéseket aziránt, hogy amennyiben lehetséges, mihamarabb új munkaerőket állíthasson a gépek mellé. Hogy aztán az intézkedésnek lesz-e eredménye, vagyis, hogy kap-e ily nagy számban megfelelő munkásokat, az még napok kérdése.

A többi malomban mindenütt felvették már a munkát. A Hortobágy malom munkásai ma reggel ugyan még sztrájkoltak, de a délelőtti megtartott békéltető tárgyalás a munkások és munkaadók között létrehozta a békés megegyezést, így már délután itt is vigan zakatoltak a gépek és javában folyt a munka.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalások.

(Husadik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 7.

A II ik kerületi adózók adójának tárgyalása még mindig tart. A mai napon 52-en voltak beidézve, valamennyien kereskedők, kisebb, nagyobb adóilletéssel. Az adókötelesek nagyrésze megjelent a bizottság előtt, közülök egyet felmentettek az adózás terhe alól.

A mai tárgyalás eredménye a következő:

Heff Lajos lókereskedő 82 kor. Knöpfner Simon libakereskedő 60 kor. Washberger Ábrahám ócska butor és néakereskedő 48 kor. Fülöp Ignác ócska butorkereskedő 43 kor. Kannengiszter Aranka és Sámuelné ócskaárus 73 korona 33 fillér. Fischer Izidor csont és rongykereskedő 20 kor. Eisenberg Jakab és Herman petróleumkereskedő 170 kor. Aszodi Márton pipás 40 kor. Schössberger Samu pipás 270 korona 90 fillér. Adler Mózes porcellánkereskedő 50 korona. Lám Sándor porcellánkereskedő 400 kor. Weisz Adolf kereskedő 128 kor. Domán és Kurez posztókereskedő 220 korona 20 fillér. Friedmann Zelma rőfőskereskedő 30 kor. Teitelbaum Antal 42 kor. Szűcs Ferenc rőfőskereskedő 65 kor. Özv. Braun Ignácné rövidáru kereskedő 50 kor. Aszodi Mór rövidáru kereskedő 160 kor. Ippen és Schwarz rövidáru kereskedő 263 kor. Özv. Bejárs Emilné rőfőskereskedő 300 kor. Marton Ferenc sertéskepec 20 kor. Butkai Ferenc mádárkereskedő felmentve. Nagy Sándor sertéskereskedő 65 kor. Nagy Albert sertéskereskedő 130 kor. Nagy Jakab sertéskereskedő

10 kor. 30 fill. Weisz Sámuel sókeresk. 80 kor. Amzel Sámuel szárnyasállat kereskedő 30 kor. Gutmann Mózes széna, szalma kereskedő 25 kor. özv. Gutmann Mórné széna, szalma kereskedő 10 kor. Vida András széna, szalma kereskedő 30 kor. Weisz Ignác tejkereskedő 24 kor. Friedmann Lipót főzelék és tejkereskedő 182 kor. 40 fill. Weinstein Jakab borkereskedő 150 kor. Weinberger Henrik borkereskedő 66 kor. Südi László sórraktáros 300 kor. Weinstein Eliás terménykereskedő 25 kor. Brüll Oszkár terménykereskedő 50 kor. özv. Friedmann Mártonné terménykereskedő 54 kor. Jónás Albert terménykereskedő 65 kor. Reich Herzsana termény és főzelék kereskedő 65 kor. Ifj. Csengeri Ignác termény és liszt kereskedő 100 kor. Friedmann Ignác termény, főzelék és tejkereskedő 110 kor. Schner Sámuel terménykereskedő 130 kor. Csengeri Ferenc terménykereskedő 136 kor. 60 fill. Grünhut Sámuel termény és vegyeskereskedő 125 kor. Schirf Dániel tollkereskedő 49 kor. Reich Hermann tollkereskedő 324 kor. 40 fill. Kovács Gyula vaskereskedő 350 kor. özv. Tóth Gyuláné vaskereskedő tárgyalása elhalasztva. Kohn Herman vászonkereskedő 160 kor.

Egyház és iskola.

Értesítés. Értesítem a t. iparos mester urakat, hogy a jelen tanév megnyitásától kezdve az elméleti tantárgyak tanítása hétköznapokon délután 5—7 óráig fog tartatni, a rajz- és vallásórák maradoak úgy a mint voltak. Figyelmeztetem a t. iparos mester urakat, a kik új tanoncokat fogadtak fel, hogy azokat a hó 12-ig mulhatlanul irassák be, mert mulasztásukat kénytelen lennék a readírfkaptányságnak bejelenteni. A rajz-osztályok átadása a hó 9-én vasárnap d. e. és délután a rendes tanítási idő alatt, a közhasznú ismeretek osztályai pedig a hó 10, 11. és 12-én délután 5—7 óráig adtatnak át, mely időben pontosan megjelenni, mindenik iparos tanuló tartsa kötelességének. Debrecen, 1906 szeptember hó 7-én. Dóczy Geon ipariskolai igazgató.

Presbiteri gyűlés. A debreceni ref. egyház szeptember 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart.

Felhívás. Az ismétlőiskola köteles növendékek felhívataknak, hogy folyó hó 9-én, vasárnap délelőtt 9 órakor volt tantermeikben — beírás végett — jelenjenek meg. *Ev. ref. iskolaszék.*

Évmegnyitó ünnep a zsidó polgári leányiskolában. A zsidó polgári leányiskola, városunk ez új tanintézete az első iskolai évet szélesebb körű ünnepel nyitja meg, amelyre az iskolaszék s igazgatóság a szülőken kívül meghívta az összes iskolákat, a tanügyi férfiakat, azonkívül a városi tanácsot és a hivatalok fejeit. Az ünnepre szóló meghívó így hangzik: Meghívó. Az ujonnan felállított zsidó polgári leányiskolában az 1906—1907. iskolai évet folyó hó 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a hitközség nagy tanácstermében (József kir. herceg-utca 28. szám) ünnepel nyitjuk meg, amelyre t. címet tisztelettel meghívjuk. A zsidó polgári leányiskola iskolaszéke és igazgatósága. Az évmegnyitó ünnep sorrendje: 1. Zsolta. Előadja a templomi énekkar. 2. Fohászkodik Krausz Vilmos főrabbi. 3. A megjelent közönséget üdvözlő dr. Popper Mór iskolaszéki elnök. 4. Az iskolai évet megnyitja dr. Kardos Albert id. igazgató. 5. Himnus. Előadja a templomi énekkar.

Egy gyermek tűzhalála.

Gyufával játszadozott.

Magára gyújtotta a kunyhót.

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 7.

Borzalmas részleteiben idegrázó szerencsétlenség történt ma hajnalban a Pallagon. Egy alig 14 hónapos gyermek magára gyuj-

totta a kunyhót és a szó legszorosabb értelmében megégett. A szerencsétlenségnek az okozója ismét a szülők azon könnyelműsége és vétkes gondatlansága, hogy gyermekükkel nem törődnek, így történik aztán oly megrögzötté, hogy az ártatlan apróság öntudatlanságában olyat tesz, mely a legtöbb esetben halálát idézi elő.

A Pallagon Berger Emilnél szolgált Diószegi János cselédember. Ma reggel Diószegi feleségével elázott hazulról és teljesen magára hagyták 14 hónapos kis fiukat.

Távollétükben a kis János valahonnan gyufát szerzett és azzal elment játszazni a ház végében, levő náddal fedett kunyhóban, amely tele volt szalmával. A kis fiu egymás után gyujtogatta a gyufaszálakat és gondatlanul gyönyörködött a pislogó lángban. Éközben az égő gyufaszálak egyike a szalma csomóra esett, mely azonnal tüzet fogott. óriási füsttel töltve be a kunyhót.

A nagy füsttől a gyermek eszméletét veszítve összerogyott. A lángok körülalodtak testét, mely ugyszólván üszökké égett.

A kunyhó égésére figyelmezteté lett tanyateliek azonnal oltáshoz fogtak. Arról azonban, hogy a kisfiu bent van, senkinek tudomása nem volt, így nem is gondoltak mentésére. Csak a tűz eloltása után vették észre a kis gyermek összeégett holttestét, még akkor is mellette hevertek az elgyujtogatott gyufaszálak Rögton világos lett a szörnyű való, hogy mi okozta a borzalmas szerencsétlenséget. Nyomban jelentést tettek az esetről az ügyészségnek, mely megindította a vizsgálatot a gondatlan szülők ellen.

Sóvágót kihallgatják.

A sógora nem fellebez.

A vádtanács elutasította.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 7.

Sóvágó cinkosainak ügyében nagy eréllyel folyik a vizsgálat. Bőszörményből, Bűszzentmihály és Hosszupályiból egyre jelentkeznek a tanúk. A nyomozás széles körre, nemcsak a vármegyére, de az egész környékre kiterjed. A csendőrök fáradhatatlanul végzik a felderítő kutatást, melynek nap-nap után nagymértékben mutatkozik is az eredménye. Az ügyészségnél szaporodnak a bűnjelek, súlyosabbnál, súlyosabb gyanúok, erős bizonyítékok, amelyek nem lehet félremagyarázni.

Egészen bizonyos, hogyha az elfogott gonosztevők még most konokul tagadnak is, az ellenük felmerülő mind egyre több és több terhelő adatok sulya alatt végre is megtörnek és vallani fognak.

Különösen hihető és feltételezhető ez a banda nőtagjáról, Mátyus Andrásnéról. Az asszonyt már eddig is nagyon megviselte a fogság, szomorú, levert és látszik rajta, hogy küzd magával. A vizsgálat alkalmasint rövidesen beismerésre bírja. Ha pedig ez megtörtént a többiek is rákényszerednek a vallomásra. A vizsgálat egyébként már eljutott odáig, hogy a banda tagjait a közel napokban szembesíteni fogják az eddig jelentkezett tanúkkal. Most még csak a bűszzentmihályi csendőrség nyomozásának újabb eredményét várja a vizsgálóbíró, amelytől sokat remélnek.

Holnap, vagy holnapután kihallgatja Hoffmann József vizsgálóbíró Sóvágó Jánost, aki még nem is tud semmit cinkostársai elfogatásáról. A vén gonosz csontot, alighanem nagyon meglepi a nem várt kellemetlenség.

Hanem az bizonyos, hogy nem árulja el magát. Annál sokkal ravaszabb, kipróbáltabb ez a nagystilű zsvány. Ő vele nem lehet sem mire se menni. Konok és cinikus marad mindig. Hasztalan faggatják, akarják zavarba hozni a legfogasabb kérdésekkel, belőle nem sajtolnak ki vallomást. Örökké és mindenre azt fogja hangoztatni, hogy olyan ártatlan, mint a ma született gyerek.

A megrögzött, veszedelmes haramiának sógora, Nyiri Lajos, akit tegnapelőtt csiptek el, megfelebbezte az előzetes letartóztatását elrendelő vizsgálóbírói végzést. A felebbezéssel ma délelőtt foglalkozott a vádtanács és természetesen elutasította azt. A vádtanács döntését Hoffman József vizsgálóbíró a délután folyamán kihirdette Nyiri előtt, aki csodálato képen, nyilván abban a tudatban és meggyőződésben, hogy úgy is hasztalan lenne, nem jelentett be újabb felebbezést, hanem megnyugodott a határozatban.

Erdei Sándor, Siteri József és Mátyus Andrásnénak felebbezése most van döntés előtt a kir. táblán. Szinte bizonyosra vehető, hogy a tábla további fogvatartásuk mellett határoz s helybenhagyja az első bíróság végzését.

NAPI HIREK.

Ma-pról-napra.

— szeptember 7.

Nem ellenünk tüntettél hát
Kedves „Szokol“, édes „Szokol!“
Ne is tedd, mert akkor innen
Avagy szököl, avagy szokol!

Gr.

— **A Magyar Prot. Irod. Társaság vándorgyűlése.** A Magyar Prot. Irod. Társaság a hó 29—30 és október 1-én napján tartja X-ik vándorgyűlését Hajduböszörményben. 1. Közgyűlés külön a társaság tagjai számára a város háza gyűléstermében 6 órakor este. Tárgyai. 1. A társaság üdvözlése a testületek részéről s az elnökség válasza. 2. Jelentés az 1905. évi számvizsgálatról. 3. Az 1907. évi költségvetés megállapítása. 4. Jelentés a londoni traktátus társasággal való szövetkezéséről. 5. Néhai Szász Károly és Koncz József választmányi tagok helyeinek beöltése. 6. Indítványok. II. Istentisztelet közösen a tiszántúli egyházkerület értekezletével a hó 30-án fél 9 órakor a Kossuth-templomban. Imádságot mond Geduly Henrik nyiregyházi ág. ev. lelkész, alkalmi beszédet tart Dicsőfi József debreceni pap. Istentisztelet után adakozás lesz a Társaság Károly-alapja javára. III. Diszülés közösen a tiszántúli egyházkerületi értekezlettel október 1-én 9 órakor a nagytemplomban. Tárgyai: 1. b. t. tanácsos, a Társaság elnöke. 2. Emlékezés Bocsay Istvánról. Balogh Ferenc teológiai tanártól és Körössy Kálmán társulati tagtól. 3. Óda Bocsay Istvánról. Irta és felolvassa Kozma Andor, a Kisfaludi Társaság tagja. 4. Elnöki zárás, tartja gróf Degefeld József, mint a tiszántúli egyházkerületi értekezlet elnöke.

— **Jelölő értekezlet.** A főiskolai jogász- és teológiai ifjúság holnap, szombaton este pártértekezletet tart a Csapó-utcai Törő féle vendéglőben. Minél számosabb megjelenést kér a rendezőség.

— **Istenítisztelet.** Szept. 8. kisasszony-napján a róm. kath. templomban az isteni tisztelet a következő sorrendben tartatnak. Reggel 6 órakor miséznek Vass Károly, 7 órakor Benicz István 8 órakor egyik kegyes rendi tanár a főgymn. ifjúság részére, 9 órakor az ünnepi nagymisét Molnár Kálmán h. lelkész végzi és utána prédikál, háromnegyed 11 kor a Svetits zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Kampell József mond, fél 12-kor Szabó István miséznek. Délután 3 órakor lytáciát utána a rózsafüzért végzi Kampell József.

— **Városi közgyűlés.** Debrecen törvényhatósági bizottsága e hóban közgyűlést tart. A közgyűlés hatánapját e hó 27-ére tűzték ki. Több fontos tárgya lesz a 27-iki közgyűlésnek, melynek tárgyai között fog szerepelni új határozathozatal a villamostelep építése ügyében.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság 10-én, hétfőn délután 3 órakor a városháza nagytermében ülést tart.

— **A Csokonai-kör s a kolozsvári színészet ünnep.** Országos nagy ünnepet ül szeptember 8-án és 9-én Kolozsvár városában ma zárják be régi színházát, a legregibb magyar állandó színházi épületet és holnap nyitják meg új színházát, Magyarországon a legmodernebb színházat. — Az ünnepnek főnyomója lesz Herceg Ferencnek két alkalmi darabja, a Színházavatás és a Bujdosók címűek, amelyek mintegy egybekapcsolják a magyar színészetnek kezdetét és jelenét — Az ünnepen részt vesz az ország minden nevezetesebb testülete, főképp az irodalmi társaságok, ezek között a Csokonai kör is, amelyet ez alkalommal Szávay Gyula főtitkár képvisel.

— **Öngyilkos tudós.** Bécsből táviratozzák: Egy hírlapi jelentés szerint Boltmann Lajos természettudós udv. tan. Dui-noban, Triest közelében öngyilkosságot követett el. A tudós hosszabb év óta neurasthéniaiban szenvedett.

— **Vilmos huszárok lóversenye.** A Vilmos-huszárok holnap délutáni lóversenyét látogatni szándékozó közönséget értesíti a kis vonat igazgatósága, hogy a verseny ideje alatt délután 1 órakor, 1 óra 15 perckor, 1 óra 25 perckor és végül 1 óra 38 perckor mozdonyokkal külön vonatokat indít a Bika szállótól — Ezen vonatok 15 perc menet idő után érkeznek a Baromvár-állásra végpontra. — A lóverseny befejezése után hasonlólag gondoskodik a közönség visszaszállításáról.

— **A karcagi telefon interurbán bekapcsolása.** A karcagi kereskedői érdekeltség az kereskedelmi és iparkamara útján arra kérte a minisztert hogy a karcagi távbeszélőnek az országos hálózatba való bekapcsolása iránt intézkedést tegyen, mert a város folyton fejlődő forgalmára hátrányosan hat az, hogy Karcag Budapesten át nyelhet kapcsolást. Ezen kérelemnek a miniszter helyt adott s a központi posta- és távirga igazgatóság most értesítette a kamarát, hogy Karcag az interurbán-hálózatba rövid idő múlva be fog vonatni.

— **Debreceni diákból egyetemi tanár.** A napokban közölte a hivatalos lap a kolozsvári egyetem két tanárának a kinevezése bennünket közelebből érdekel, mert debreceni embert juttat egyetemi tanszékbe. Dr. Dézsi Lajosról van szó, aki tízeöt évvel ezelőtt végezte Debrecenben a teológiát és viselte a szeniori tisztséget. Külföldi tanulmány útján Budapesten telepedett meg és megszerzte a tanári és a doktori oklevelet, majd pedig az egyetemi magántanári képesítést. Lankadatlan szorgalommal művelte a

magyar irodalomtörténet több magvas értekezést s önálló munkát is írt, amelyek közül kiemelkedik *Szenczi Molnár Albert* ról szóló terjedelmes monográfiája. Nyolctíz évvel ezelőtt pályázott a debreceni kollégiumi könyvtárosságra s ezzel kapcsolatban akadémiai tanárságra, de nem választották meg; legutóbb a debreceni egyetem előkészítői őt szánták a magyar nyelvi tanszékre s már tárgyalásokat is folytattak vele. Most, hogy a kolozsvári egyetem tanára lett, végkép eltűnt az a remény, hogy visszakerüljön szülővárosába, Debrecenbe s nevelő iskolájába, az ev. ref. kollegiumba. A rendkívül munkás tudóst kinevezetése alkalmából számosan üdvözölték debreceni ismerősei közül.

— **Kamarai hírek.** A kereskedelmi miniszter a kamara előterjesztése alapján Nagy-károlyra és Mezőturra a szabó- és cipész-iparosok részére szaktanfolyamot engedélyezett: A szatmármegyei tűzoltók testületileg tisztelegtek a kamaránál s arra kérték fel Szávay titkárt, hogy szabályrendeletileg biztosított jogaikat a kamara közbenjöttével védje meg, mert a vármegye legutóbbi közgyűlése azon súlyos sérelmet ejtett. Debrecen város tanácsa meghívta a kamarát a helyi vásárrendtartási és helypénz szabályzat bizottsági tárgyalására. A kamara kiküldötte Serli Fédét, az ipari szakosztály elnökét és dr. Rédei segédtitkárt, továbbá a vásáros iparosok sorából Bódogh Gyula mézeskalácsos, Farkas Sándor cipész és Szabó József szimadria-iparost. A mezőgazdasági hitel szervezése tárgyában törvénytervezet készült a keresk. miniszteriumban. Ennek előzetes tárgyalására a kamara t. hó 10-én, hétfőn d. u. 3 órára egybehívta a keresk. szakosztályt s más szakembereket. Ugyan e törvénytervezetet a miniszteriumban is egy orsz. szakértőeztetés kezdik tárgyalni e hó 12-én. E tanácskozáson a kamarát Szabó Kálmán elnök és Szávay titkár képviseli.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

— **Alföldy Károly** és fia tánciskolájában az őszi tanfolyam szeptember hó 10-én megkezdődik. Beiratások elfogadhatnak bármely időben. Péterfia-utca 2. sz. 458-4-1.

— **Iskolánövendékek** részére legolcsóbb bevásárlási forrás u. m. füzetek, körzők, rajzeszközök, rajztábla stb. iskolaszerekben **Pongrácz Géza** papírraktárában. Ugyan ott iskolakönyvek bekötetnek darabonként. **20 fillérért.**

— **Az Arany Bika** kávéházban minden este cigányzene.

Egy gazdaember öngyilkossága.

Felakasztotta magát.

Betegség miatt a halálba.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 7.

Tragikus eset tartja izgatottságban a közeli K. ba község lakosságát. Egy odaváló jómódu gazdaember öngyilkosságot követett el, felakasztotta magát. A szerencsétlent mindenki ismerte. Kaban éppen azért tragikus halála általános részvétet keltett.

Szabó Andrásnak hívják az öngyilkost. Már régóta szívbjában szenvedett és betegsége vitte végzetes tetteinek elkövetésére. Orvosai a teljes kigyógyításával végleg lemondtak, csak nem régiben járt fenn Pesten, de baján segíteni ott sem tudtak. Azóta buskomorság vett erőt rajta. Végző elkeseredésében pedig öngyilkossá lett.

Hozzátartozói sejtették sötét szán-

dékát, éppen azért nagyon vigyáztak rá, nehogy kárt tegyen magában. Ma reggel azonban szokatlan jókedvű volt, így családja semmi rosszat sem sejtve, pár percre magára hagyta.

Csak ez az alkalmat várta a szerencsétlen. Magára zárta az ajtót, köteleket kerített és a mestergerendára felakasztotta magát. Mire hozzátartozói visszatértek és tettét észrevették, már halott volt.

KÜLÖNLEGESSÉG.

Plátói szerelem a házasságban.

(Apáca asszonyok és szerzetes férjek.)

— szeptember 7.

Egy budapesti ujság apróhirdetése között egy napra a „Házasság” rovatban ez a két apróhirdetés jelent meg:

Plátói szerelemmel beérő férfihez feleségül menne intelligens úri leány, hozományval rendelkezik. Levélben bővebb felvilágosítás. Titoktartás biztosított. — Leveleket e hirdetés száma alatt a kiadóhivatal továbbít. 27066.

Plátói szerelemmel beérő vagyonos művelt leányt nőül venne fiatal ügyvéd. Ti oktatás biztosított. Cs. kis teljes című ajánlatokra reflektál „Ideális” barát. 27184.

Ha ez nem különös esete a véletlennek, akkor bizonyosan a Plátói szerelmet terjesztő egyesület, vagy s La az anyaggal: liga tehette közzé. Egy leány, aki plátói szerelmet kíván a házasságban, és egy fiatal ember, aki plátói szerelmet ajánl, ezek, úgy látszik, a legmodernebb házasságok közé fognak tartozni.

A dologgal jó lesz foglalkozni, amíg az egészen megszokottá válik, s amikor a m. kir. statisztikai hivatalban állását veszíti az a hivatalnok, aki a születéseket tartja számon. Az udvariasság mindenesetre a hölgy apróhirdését teszi az első sorban.

Tisztelt nagysád, aki részint hozományval, részint intelligenciával rendelkezik (vajjon e kettő közül melyik fogja a jövőbe férjét megvizsgálni a plátói szerelmeért?) — ön előtt bizonyára roppantul tetszett. A vasgyáros nagy jelenete, a melyben Derblay Fülöp, a sentimentális vasiparos, azt mondja nejeinek:

— Ez az ön hálószobája, ez itt — balról — az enyém. Egymás mellett fogunk élni, anélkül, hogy bárminő közösség lenne közöttünk.

És így tovább. A vasgyáros, különösen pedig neje később enged a negyvennyolc-ból, de ez önök előtt, úgy látszik, nem változtat a dolgon!

Valami hiperlideális fogalomnak látszik a plátói szerelem, pedig csak német filozófia soknak szemforgató hóbortja:

Annyit jelent, hogy ősapáink és ősananyáink kezdve Adámtól és Évától, a rosszhírű emberpártól, az anyag bárdolatlan rabjai durva élvezetek hajhászói, alacsonylelkű emberek, erős ordináré zsoldosai voltak. S az új, tulfinomult világot azok fogják megteremtteni, akik az eleganciát és hidegvért a házasságban is a legvégső határig érvényesíteni tudják.

— A férj ugyan férj lesz, de egyébként alig lesz több joga, mint bár melyik más idegen urak. „Uram asszonyom” és —

abogy a költő mondja — semmi esők és semmi mámor és semmi szerelem. Már tudni illik ami nem plátói. Milyen szép. Amikor a papok és apácák cölibatusa ellen harcolnak, akkor be akarják hozni a cölibatust — a házasságon belül. . .

A 2-ik számú apróhirdetésre röviden ennyit. Az illető ur valószínűleg inkább ügyvéd mint fiatal. A házasság üzletét új alapon ajánlja. A nő adjon, ifjúságot, vagyont, műveltséget, ő adja a nőnek nevet, társadalmi állást — és plátói szerelmet.

Hiszen a leányok arnyira beházen adhatók férjhez, hogy a házasság rendes tápláléka helyett beérik az aludtejjel. „Az ideális barát”-ban azonban, aki az apróhirdetést közzéteszi, remélhetőleg lesz üzleti méltányosság is és nem fogja követelni a feleségétől, hogy a plától szerelem mellett — hü is legyen.

TAVIRATOK.

Zigány szabadlábán.

Brassó, szept. 7. Császár vizsgálóbíró Zigány Árpád és büntársa, Bloch Manó ellen elrendelte a vizsgálatot, de letartóztatásukat nem látta szükségesnek. Az ügyész ez ellen felebbezett a vádtanácshoz, amely ma foglalkozott az ügygyel és jóváhagyta a vizsgálóbíró végzését. Elrendelte Zigány és Bloch szabadonbocsátását, ami nyomban megtörtént.

Petrozsényi bányászok.

Petrozsény, szeptember 7. A főszolgabíró által mára engedélyezett gyűlést megtartották. A gyűlésen mintegy 4000 munkás volt jelen. A munkások a bányatársulat ajánlatát visszautasították és a tárgyalásokat megszakítva elintézték, hogy a sztrájkot folytatják.

Forrongó Oroszország.

Pétervár, szeptember 7. Hivatalos értesülés szerint a legutóbbi nyolc hónap alatt a rögtönítélő bíróság 665 embert lővött agyon.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 7.

Buzakinát mérsékelt, vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 45 000 méter-mázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok.

Idő: változó.

Buza októberre 13 98—14.

Buza áprilisra 14 64—66.

Rozs októberre 11.06—08.

Rozs áprilisra 12.58—60.

Zab októberre 12.80—82.

Zab áprilisra 13.06—08.

Tengeri augusztusra ———.

Tengeri szeptemberre 11 64—66.

Tengeri 1907 májusra 10.06—08.

Rapce augusztusra ———.

Törvénykezés.

Meglötte az urát.

Családi dráma a törvényszék előtt.

Esküdtszéki főtárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

— szept. 7.

Egy minden erkölcsi alapot nélkülöző szerencsétlen házasság élet megdöbbentő tragi-

kumát világította meg a mai esküdtszéki főtárgyalás. Egy szegény származású asszony tilt a vádlottak padján, aki végső elkeseredésében merényletet követett el az ura v. lami haszontalan, semmire való ember ellen, megakartá ölni, elakarta pusztítani az élete megrontóját.

A szerencsétlen asszonyt Csiki Gábornénak hívják. Az ura muzsikus cigány, akinek az oldala mellett valósággal pokol volt az élete, szegény végig küzdötte a szenvedések kálváriáját. Rossz, könnyelmű, kellemetlen, részeges, korhelykedő, zülött alak ez az ember, aki el tudta nézni ezáltal is kiméletlenséggel, hogy a szegény nő nap-nap után napszámba járva, verejtékes munkával küzdjön a mindennapi kenyérért, azalatt amíg ő nem törődve vele ma éhen pusztul el koresmazott, elitta keresetét, vigan é.t., szeretőt tartott, emellett ütötte verte is.

A boldogtalan teremtes éveken át türt, szenvedett, meg nem zaklatott lelke fellázadt a szivtelen ember ellen és elkeseredésbea végzetes cselekedetre vetemedett. Agyon akarta löni az urát.

Ezt a családi drámát tárgyalta ma a törvényszék, mint esküdtbíró dr Oláh Miklós elnöke alatt; szavazó bíró Tóby István és Balogh Ferenc voltak. Rendes esküdtnek ki-sorsoltattak: Erber Ernő, Lőcsdy Sándor, Rozenberg Adolf, Gedeon Béla, Tomay Dániel, Barta Mihály, Király Imre, Deutsch Lajos, Bekés Lajos, Tóth Kálmán és Keiser Adolf, pótesküdt eknek pedig Wolfas Antal és Kenyeres Károly.

A vádlott Csiki Gáborné kihalgatása során meghatóan esetelte nyomoruságos cselédi életét. Elmondotta, hogy az ura nem emberhez illő bánásmódban részesítette. Gyakran megtörtént esküdtélben éjszakának idején kikargette a házból minden különösebb ok nélkül. Folyton ütötte-verte.

Es mindezek mellett látnia kellett, hogy mindenféle utcai lányokkal barátkozik. Tetének elkövetése napján is a szomszédai azt ujjagolták neki, hogy Csiki már a megelőző nap estéje óta egy lányos háznál mulat. Ezalatt pedig ő odahaza három kis gyermekével fűtelen szobába ddergett — ekkor felkereste urát és szemére hányt, hogy míg ők odahaza éheznek és fáznak, addig ő mindenféle ledér lányok társaságában dobálja el keresményét. Csiki erre sem adott semmit, hanem még aztán megmaradt pénzével be-tért Kiss Lajos Vendég utcai koresmájába.

Erre előntötte lelkét a keserűség, s a történeteken erősen felindulva, egy rokonától kölcsön vett pénzen revolvert vásárolt és mikor az ura a koresmából kilépett, háromszor rálőtt. A három lövés közül azonban csak egy érte, az is könnyebb sebet ejtett rajta.

Csiki Gábor a romlott lelkű emberek cinizmusával hallgatta végig a szerencsétlen asszony előadását viselt dolgairól a hívesi hűség megszegésére, a rossz bánásmódra vonatkozólag folyton azt hajtogatta, hogy az ilyesmi megcsik bizony nemesek ő vele, hanem másokkal is.

A beidőzött tanúk valamennyien megerősítették a vádlott vallomásának valódiságát.

A késő esti órákban hirdette ki a törvényszék az ítéletet, mely szerint a törvényesség az esküdték igazmondása alapján Csiki Gábornét a vád alól felmentette.

Az ítélet jogerős.

Szerkesztői-posta

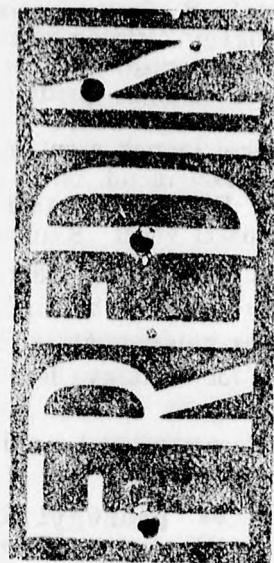
Z. A. Ugy lesz. Köszönjük.

Érsemjén. Mikor? . . .

Diák. „Wir haben dafür keine Verwendung” annyit jelentett abban a levélben, hogy „nem használhatjuk.” Einwendung” kifogást jelent.

M. F. Mi is észrevettük a tekintélyes lap botlását. A „Quereus quen devoret” nem a békakirály mondása Thaëdousban. hanem a „60 rugiens”-e.

Csak
Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábelike.

Bécs, XIII.

Ilyen még nem volt soha!!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 441-30-6

Nem nyereség esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSÉBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába.

(Sümeagy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

Az iskolai év kezdete alkal-mából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábrava-lók, harisnyák, nyakkendők, peplanok, madráczok és flanel takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA UTCZA.

Legjobb szabásu
glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor
keztyű, kötszer és orvosi műszertárban
DEBRECEN,
Piac u. 12. (Stenczinger-ház.)

Öreg és ifju férfiaknak
ajánlatik az újabb és bővített kiadásban megjelenő
mű: Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak a
megzavart ideg- és setuális rendszer
felel és annak gyökeres gyógyításáról írott könyve
tulajdonság céljából. Szabad küldés borítékban 1 kor
20 fill, értékű bélyeg ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

Zongora hangolás
és javításokat
ugyszintén mindennemű hang-
szerek
j a v i t á s á t
elvallalja
Schmidt S.
zongora és hangszer készítő.

A legjobb arc-
széplítő szor a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**
mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.
Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Egy tégely ára
1 kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Serail-szappan. } Kiváló toillet szappa-
Epe-szappan. } nok a kenőcs haszná-
Serail-crème. nappali használatra. } o latához o

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három szíjben, fehér, rózsaszín és krém
1 doboz ára 1 korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.
Továbbá a készítőnél: **RÓZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárában
Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

Kitünő
méz édes csemege
szőlőt
ajánl 5 kg os kosarakban 1 frt. 10 kr. kilója 24 kr.
Paczelt János
mag és virág kereskedő
Debrecen.

A perselyek az Iparbank kirakatában láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takerékosságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarék-gyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is

Tájékozássul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Magyar államvasutak menetrendje.

Ervényes: 1906. május 1-től.

Debrecenből indul:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7 22
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4 25
m. á. vasúttól	reggel	5 35
vásártérrel —	reggel	5 44
m. á. vasúttól	d. e.	8 09
vásártérrel —	d. e.	8 16
H.-Böszörmény	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 34
m. á. vasúttól	d. u.	4 47
vásártérrel —	este	7 —
m. á. vasúttól	este	7 07
vásártérrel —	reggel	4 35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérrel —	d. u.	4 56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5 16
O.-Kócs — Polgár felé vásártérrel	reggel	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 53
Derecske — N.-Léta felé — —		
Épestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 8 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(F.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8 29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6 48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 46
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. u.	4 12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10 11
Szatmár felől — — —	este	6 40
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11 31
vásártérre —	reggel	7 38
mávasúthoz	d. e.	7 40
vásártérre —	este	6 22
mávasúthoz	este	6 28
vásártérre —	d. u.	8 29
mávasúthoz	d. u.	8 25
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől máv. hoz	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Ursus

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három á-tételel. **Vasgerendaszerkezet**, legmagasabb nyomó képesség, a törköly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honl gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 7.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil féle viasz kenőcs keménypadló számára.
Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégnél DEBRECEN.

Zalai Márk tanár

3 havi könyvviteli szaktanfolyama

fejnőttek számára.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget miszerint az annyira kedvelt, mert célszerűnek bizonyult 3 havi könyvviteli tanfolyamot gyönyörű irással, levelezéssel, váltóismével, keresk. számtannal **f. évi szeptember 3-án ujonnan megnyitom**. Vannak nappali és esti csoportok. **Beiratás naponta 10-12 ig** (Városi bérpalota 2. szám, III. kapu, 2. emelet.) — **Tanú 50 korona**. — Több erre menő tanítványaim legelőkelőbb, legjövendőlegesebb, állásokban világoan bizonyítják, hogy boldogulás és haladás jelen és jövő egyességül a solid, az értelmes a nemesítő munkáé.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőngősebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

337-30-3

